ANUL 7. — No. 8 | 8 pagini 5 LEI EXEMPLARUL | Sâmbătă 23 Noem. 1940

Armatolii

Cine-au îndrăgit străinii
Mânca-i-ar inima cânii.
M. Eminescu

Foaie săptămânală de luptă armânească

Redactor responsabil: Ion Zeana

FONDATORI:
IANCU CARANICA
CONSTANTIN PAPANACE

Redacţia şi Administraţia
CALEA RAHOVEI No. 29 — TELEFON 3 79.61

ABONAMENTE:
Particulari 250 lei pe an
Stud. şi colonişti 100 „ „ „

MANIFESTUL LUI IANCU CARANICA DIN 1930

In toate timpurile şi pentru toate popoarele, tineretul a insemnat fermentul de reacţiune şi de progres continuu.

Prin structura lui sufletească, prin temperamentul său deosebit, condus de preocupări pur idealiste, tineretul a fost avantgarda tuturor mişcărilor de redeşteptare a naţiunilor oprimate şi amorţite.

Deceea, este firesc ca, in momentele grele prin care trece poporul Macedo-Român, — da! există un popor Macedo-Român! — strigătul de alarmă să pornească tot dela tineret, iar speranţele de salvare in acest tineret să fie puse.

Şi când zic tineret, inţeleg nu numai studenţimea universitară, ci intreaga pleiadă de tineri resfiraţi fie dealungul Peninsulei Balcanice, fie prin satele Dobrogene.

S'au scurs aproape două decenii dela isbucnirea răsboiului Balcanic —ca să nu vorbim decât de vremurile trăite de noi — şi in tot acest interval, poporul nostru a indurat cele mai cumplite chinuri morale, cele mai neinchipuite umiliri, fără ca de unde-va să i se fi intins o mână ocrotitoare de frate.

Astfel, un popor care a putut infrunta veacurile, ducând lupte cu adevărat omerice, pentru a-şi păstra neatinsă comoara strămoşească, limba şi tradiţia, a trebuit să cadă pradă călăilor săi, după un secol de viaţă naţională şi sub ochii României Mari.

Rând pe rând li s'au inchis şcolile şi lăcaşurile de inchinăciune, au fost opriţi de a mai vorbi in limba străbunilor lor, li s'au schimbat cu forţa numele de familie, au fost goniţi de pe meleagurile ce le-au stăpânit timp de un mileniu şi nimeni, absolut nimeni dintre cei cari aveau datoria de a le sări in ajutor nu s'a urnit din loc.

Iar când, alungaţi şi hărţuiţi din toate părţile au venit, parte din ei, ca să-şi găsească refugiu in Ţara lor Mumă, au fost asvârliţi ca nişte netrebnici in gheena Cadrilaterului şi lăsaţi pradă hoardelor asasine ale lui Asparuch.

SĂRMAN POPOR! BIATA MEA NAŢIE! CU CE AI PĂCĂTUIT CA SĂ INDURI ATÂTEA SUFERINŢI ŞI ATÂTEA UMILIRI PÂNĂ ŞI IN ŢARA TA PROPRIE!

Unde sunt fiii tăi spirituali pentru cari ai pătimit timp de un secol, unde este Ţara căreia te-ai jertfit cu atâta abnegaţie! Unde? Unde?

LA OSPĂŢ!

Da scumpii mei fraţi! Ei se ospătească, dansând hora desmăţului, pe ruinile eroicului nostru popor care se duce!

Iar noi? Noi cei tineri, cu sufletele neprihănite, noi ce facem? Putea vom sta nepăsători in faţa agoniei poporului nostru? Lăsa-vom să dispară sacra moştenire a strămoşilor noştri, durată cu atâtea jertfe şi udată cu atâta sânge, fără ca să nu fim invinuiţi de laşitate?

NU! NU! Aceasta nu se va intâmpla niciodată. Vlăstarele eroilor din Pind şi Gramoste vor găsi destule resurse sufleteşti moştenite dela strămoşii lor neinfricaţi, pentru ca să reacţioneze cu hotărire şi demnitate.

Ni-o cere aceasta un intreg popor oprimat, ni-o impune datoria noastră de tineri idealişti, desbrăcaţi de haina interesului personal, onoarea noastră este in joc.

La luptă, deci, fraţii mei! Luptă tinerească independentă, luptă in spiritul tradiţiei, luptă pe viaţă şi pe moarte, ca să ne salvăm dela pieire neamul.

Să nu ne dăm in lături, până când nu vom invinge. Chiar de va fi ca să cădem cu toţii in luptă, este preferabilă moartea cu demnitate decât o viaţă plină de laşitate.

CU DUMNEZEU, INAITE.

IANCU CARANICA

Un erou al noii generaţii

Din lungul şirag de cro[illegible]rtiri porniţi pe drumul de biruinţă a regăsirii neamului nostru, se desprinde cu caracteristic[illegible] — figura de luptător neinfricat, plină [illegible] şi abnegaţie a lui IANCU CARANICA, Com[illegible]ant al Bunei Vestiri şi inspirat colaborator ac[illegible] Căpitanului.

Temperament de revo[illegible]onar inăscut, gata oricând să incrucişeze spa[illegible] cu oricine ar fi indrăznit să atingă linia credi[illegible] sale, să nu cruţe nici un sacrificiu, nici n menaj[illegible]nt, când se punea chestiunea apărării dreptu[illegible] şi demnităţii româneşti: Iancu Caranica este [illegible] simbol de erou al nouei generaţii.

Intr'un permanent nea[illegible]mpăr lăuntric, el caracteriza sbuciumul unui ne[illegible] care, smuls din drepturile sale şi exploatat f[illegible]milă şi omenie de „o ceată de ciocoi străini", n[illegible] poate găsi astâmpăr până când jugul acelora c[illegible] l-au robit şi-l împilează, nu va fi scuturat.

Cu sensibilitatea lui sei[illegible]ografică, inregistra toate loviturile pe cari ma[illegible] duşmană le unelteа in umbră pentru a nimici „[illegible]carea", iar inteligenţa lui vie — in continu[illegible]fervescenţă, — se frământa pentru găsirea drum[illegible] celui mai bun pentru dejucarea diabolicelor [illegible]nuri ale duşmanului.

„Noi, cari am trăit cu el [illegible]turi, din frageda copilărie şi până... la morm[illegible] am cunoscut şi sufletul lui prieten in clasicul [illegible]les al cuvântului.

Cine urmăreşte firul vie[illegible] de luptător al lui Iancu, il va vedea mereu [illegible] mijocul tumultului, acţionând deschis şi fără [illegible] preocupare decât biruinţa ideii căreea i se d[illegible]icase.

Din Macedonia instrăin[illegible], unde, ca elevi, ne sbăteam cu firavele noastr[illegible] puteri tinereşti pentru menţinerea sentiment[illegible] naţional, in contra valului de persecuţie a a[illegible]rităţilor greceşti şi până la marea mobilisare a C[illegible]pitanului, pentru renaşterea românismului de[illegible]retutindeni: — in toate luptele — el a fost soldatul devotat, fără frică şi cu iniţiative proprii, de mult[illegible] ori salvatoare.

In 1933, când coaliţia [illegible]dăjmaşului folosind pe un „venetic" ajuns conduc[illegible]or al destinului românesc, a incercat să frângă m[illegible]rşul spre biruinţă al Legiunii, virtuţile sale de luptător revoluţionar neinfricat au răbufnit şi int'r'o incordare supremă, impreună cu ceilalţi doi fraţi Nicadori, au inlăturat pe acela care, a vrut să fie stavilă in drumul de mântuire al neamului.

Stoicismul şi bărbăţia cu care a indurat toate suferinţele venite după această mare eliberare şi seninătatea cu care a primit moartea serveşte pentru cei ce l-au cunoscut şi pentru cei ce vor veni, pildă de eroism, de jertfă; iar linia vieţii sale de luptător, va fi luminător de drumuri noui până la suprema biruinţă.

STERIE DULIU

Scrisoare către camarazii morţi

PENTRU BIRUINŢA LEGIONARA

Vă scriu cu sânge, nu cu cerneală, asa cum se imbulzesc să scrie astăzi, in ziua biruinţei legionare, pentru care voi v'aţi jertfit cu seninătate de martiri, atâţia impostori ai scrisului românesc. Şi vă spun, dragi camarazi, că aceşti scribi odioşi şi pigmei nemernici, cari, până eri vă gratificau cu epitetele de „rătăciţi" şi „trădători de Ţară", azi arborează fastuos zâmbetul cast al inocenţei şi cad in extaz la căpătâiul jertfei voastre pentru care nu găsesc suficiente elogii în laboratorul infect al perfidei lor materii cenuşii. Canalia, această reptilă care popula pădurea cu fiare sălbatice, pândindu-ne din scorburi şi văgăuni marşul nostru aspru şi impetuos pe căile destinului românesc, caută să se salveze de cutremurul ameninţător şi de potopul ce-l urmează, maimuţărind atitudini sau refugiindu-se cu sârg şi iscusinţă in corabia Legiunii, ca intr'o nouă arcă a lui Noe... Secătura, cu sufletul pustiit de vicii şi cu apucături ancestrale de bestie, scormoneşte mormintele voastre sfinte, presărate fără cruci pe întinsul însângerat al Ţării şi, ca o hienă, vădevorează subit memoria, până ieri pecetluită sub blestemul uitării oficiale, ospătându-se până la ghiftuială patriotică cu sângele şi carnea voastră împănată cu gloanţe ucigaşe...

Voi aţi murit senini şi împăcaţi, mistuiţi de flacăra incandescentă a unei credinţe transfiguratoare şi, in sfânta voastră puritate nepământeană, nu v'aţi fi putut închipui vreodată că veţi fi mistuiţi şi morţi de mandibulele vorace ale necroforilor travestiţi, printr'o absurdă logică, în bipede cu chipul inocent.

E grotesc, înspăimântător de grotesc, să vezi cum canalia se dă în spectacol, delirând de entuziasm şi leşinând de admiraţie în faţa jertfei voastre sfinte pentru Neam şi Legiune.

Fără omenie, fără neam, fără patrie şi fără Dumnezeu, dominată de o ură demonică faţă de aceste noţiuni sacre pentru noi, robită materiei şi instinctelor primare de cavernă, canalia are totuşi o facultate perversă: aceea de a se adapta mimetic la mediu, ca un cameleon. Căci dispune, în această privinţă, de o extrem de nuanţată gamă cromatică, cu care încearcă să se salveze dela pieire şi să eludeze legea implacabilă a morţii. Ieri, trufaşă şi agresivă, ocrotită de legi speciale şi de un întreg aparat de stat, cu puteri discreţionare, cerea împuşcarea voastră şi exulta de bucurie în faţa tăbliţei cu inscripţia de „Trădători", sărbătorindu-şi succesul în orgii monstruoase cu şampanie şi cocote. Azi, cu un provocator şi bestial cinism, încearcă să tragă peste faţa prăpăstios de hâdă a conştiinţei pătate cu sânge tânăr şi nevinovat, flamura verde — simbolul nădejdilor primăvăratice ale unui Neam crucificat, care a pipăit înfiorător de dramatic, abisul ameţitor al suferinţelor inumane, dar purificatoare...

Voi aţi crezut nemărginit în steaua destinului legionar al acestui Neam şi v'aţi dăruit cu pasiune frenetică de iluminaţi unui ideal care rezuma patetic într'ânsul, în mijlocul unei lumi putrede conduse de morala inconsecvenţei şi a laşităţii, un sens de existenţă, unic şi exclusiv. Voi n'aţi cunoscut nici laşitatea, nici dezertarea, nici trădarea în faţa primejdiilor, care vă scoteau în cale zâna rece a morţii, cu care vă logodiserăţi într'un sacru şi nestirbit legământ. Cu ochii încărcaţi de viziunea grandioasă şi seducătoare a unui destin românesc major, aţi despicat ca o dâră de foc bezna de ocnă în care orbecăia Neamul românesc.

Cum putea înţelege canalia fiorul unic al acestui mesianism românesc scrutat de îngeri şi străjuit de Arhangheli, în închisorile şi lagărele inumanelor noastre patimi? Sinteză oribilă de vid spiritual şi abiect cameleonism, fără conştiinţămorală, istorică şi naţională, canalia, opacă şi mioapă, nu reţine decât aspectul exterior, aparenţa unui fenomen cutremurător pe care îşi închipuie, în înfumurata ei nerozie, că-l va putea bagateliza cu o mască nouă, în dosul căreia încearcă astăzi să-şi tăinuiască cu grijă aceeaşi monedă calpă a sufletului, pentru a se pune la adăpost de teribilele sancţiuni ce i se pregătesc.

De aceea parodiază totul şi în pripă: idei, concepţii, doctrine, aspecte.

Mâna ei sacrilege nu cruţă nimic, nu lasă nepângărit niciun altar, — niciun mormânt neprofanat.

Pe muchea celor mai dramatice clipe istoria continuă cu o disperată abilitate să-şi joace farsa sinistră şi trivială, narcotizându-şi, poate teama de răspunderile cumplite cu iluzia că jocul ei fals şi imbecil ne-ar putea adormi cumva, până la urmă, vigilenţa. Nu. Se înşeală amarnic. „Legionarii nu sunt nici proşti, nici de vânzare" — răsună de dincolo de morcânt glasul profetic al Căpitanului. Iar prin vămile văzduhului un tunet îşi uruieasurzitor urgia dreptăţii româneşti ce va să vie: „Se apropie stăpânirea strigoilor cumplită!"

Dormiţi liniştiţi, dragi camarazi!
Noi stăm de veghe la porţile destinului legionar.
Şi fulgere avem în mâini.

ION ZEANA

...NE SPUN DOAR BĂTRÂNII C'AR FI CIMITIRE DE MORŢI FĂRĂ CRUCE ŞI FĂRĂ DE SCUT

MIRCEA GOGA

A fost odată ca niciodată, a fost odată un Făt-frumos...

Aşa ar fi trebuit să înceapă povestea vieţii şi morţii unui camarad pe care astăzi inimile noastre îl plâng, iar gândul cu îndârjire caută să dea grai şi viaţă amintirilor ce nu pot, ce refuză să fie uitate. A fost odată, dar a fost chiar eri, chiar momentul acesta, când l-am avut lângă noi, răsună încă în camera de afetari, îngustă şi scundă, glasul său de tunet şi râsul de veselie zburdalnică şi copilărească...

A fost!... Dar nu mai este? O, Doamne, la ce grea încercare ai pus sufletele noastre, cu cât de mari chinuri ne-ai umplut fiinţa! Pe Mircea l-am avut aci lângă noi, la căminul nostru şi ni era drag tuturor pentru că avea suflet curat, pentru că în ochii lui se oglindeau vrerile şi elanurile unui aprig luptător, pentrucă bunul Dumnezeu ni l-a hărăzit aşa de mândru şi atât de frumos... De atunci când într'o noapte de Aprilie din 1938, agenţii infernului au stat la pândă lângă cămin şi l-au ridicat scoborându-l în bezna lagărelor dela Tismana, M. Ciucului şi Vaslui, noi trăiam zile amarnice de aşteptare şi teamă de soarta sa necunoscută. Zvonurile prindeau aripi pe fiecare zi ce trecea dându-ne când speranţa că mai trăeşte, când desnădejdea că s'a săvârşit... Dar, gândul nostru refuza să conceapă că Mircea, Făt-frumosul nostru, era să fie mort într'o zi. Şi aşteptam mereu... Până când a venit şi noaptea ceea groaznică din Septembrie 1939. De atunci, presimţirile noastre tot mai negre şi persistente ne îndoliau inima. Ne mai întâlneam cu vreun camarad şi în şoaptă ne întrebam dacă mai trăesc cei azvârliţi în iadul lagărelor, dacă mai trăeşte Mircea... Şi tot noi ne dădeam răspunsul că el trăeşte, că Mircea al nostru a scăpat... Nu ne venea a crede că s'ar putea găsi român, care să ţintească drept în pieptul unui Făt-frumos. Dacă călăul nu avea ochii legaţi, era să fie îmblânzit de chipul lui atât de pur, de aureola părului său auriu, de privirea ochilor săi albaştri şi nevinovaţi...

Şi am aşteptat... am aşteptat, până când a trecut groaznica furtună... Ne-a fost dat să revedem în mijlocul nostru mai mulţi camarazi scăpaţi ca prin minune din ghiarele morţii, i-am văzut cu obrajii supţi de suferinţă. Dar, Mircea nu s'a mai întors de atunci. Mircea Goga, a fost sortit ca prin sângele său să astâmpere setea de cruzimi a puterilor răului şi să răscumpere păcatele acelora care ne-au dus până la marginea prăpastiei neamului întreg prin jertfa sufletului său neprihănit pe altarul biruinţei Legionare...

La capătul năprasnic luptei cu viforul duşman — astăzi când monstrul hidos care a îngenunchiat un popor întreg se află culcat la pământ, astăzi când osanalele românismului de pretutindeni se ridică ca o slavă pioasă de mulţumire şi recunoştinţă către acela care prin îndurarea Lui a binecuvântat atâtea jertfe de martiri şi a pus capăt cumplitei noastre suferinţi, — se cuvenea să luăm şi noi parte la sărbătoarea sufletul eliberat de bezna torturei şi să ne asociem glasurile la strigătul de bucurie românească pentru marea isbândă legionară...

Pentru noi, însă, care am pierdut tot ce ne era mai drag, mai ales şi mai presus de orice bucurie lumească, tristeţea nu poate fi decât veşnică, neuitată.

Noi, mereu îl vom căuta pe Mircea, mereu vom întreba luna, soarele, vântul şi tăcerea nopţilor ucigaşe — nu cumva l-au mai văzut, nu cumva i-au văzut chipul frumos şi drag, nu cumva i-au auzit râsul vesel, pe cărările umblate şi printre horurile cerului... Nu, pentru noi Mircea Goga n'a murit — un Făt-frumos nu moare niciodată! — el este mereu PREZENT în mijlocul nostru, el este present în sufletele noastre şi de acolo nici o putere, oricât de rea şi nemiloasă, nu ni-l va putea lua...

G. Pindeanu

Un frate de cruce:

PETRE GEACU

Şi alţii de noi pe-al nostru [illegible]
L-aflam prin câmpi [illegible]
Nu mai plângem, hai sculaţi
Voi gloanţe fericiţi, voi gloanţe fericiţi!

Era în vara anului 1936, când în tren spre Constanţa mă întâlnesc cu un tânăr de statură mijlocie, cu părul vâlvoi, ochii negri, care se apropie de mine şi mă întrebă: „Unde te duci?" Îi spun „în tabără". A fost destul să ne cunoaştem şi mi-a spus că el a venit din Bulgaria în ţară şi dela Turnu Severin, de unde învăţa, a venit să vadă pe Căpitan cu ocazia lui [illegible] verde.

Ce imensă era pe sufletul său când Hadâţă Istrate ne-a spus că ne ducem „spre Capitala vrerii româneşti", Carmen Sylva. În ochii noştri se vedeau lacrimi de bucurie că vom avea fericirea să-l vedem pe „Căpitan".

La plecarea din tabără, Petre Geacu, îmi spunea: „De acum pot să mor, frate Pandele, căci eu l-am înţeles pe Căpitan" — DA — frate Petre, Tu l-ai înţeles şi l-ai iubit şi de aceea te-a chemat la El. Tu astăzi eşti fericit că te afli alături de părinţii tăi spirituali, Ionel Moţa şi [illegible], Istrate, alături de fraţii tăi de suferinţă Iancu, Doru, Pibu, iar noi îţi dăm asigurarea că acolo unde te afli, vrem şi noi să venim, ca să fim şi noi vrednici să primim cununa morţii, ca primind această cunună să trăim şi noi precum Voi AŢI ÎNVIAT, şi de aceea eşti fericit, frate Petre, că te-ai dus alături de Căpitan pe care atât de mult l-ai iubit încât ai mers la moarte fericit pentru El.

GUNDI PANDELE

Un luptător de rasă: ION CARANICA

În lupta legionară, familia Caranica se înscrie sub zodia unor cutremurătoare jertfe. A fost predestinată la suferinţă, la luptă, la sacrificii.

Trei stejare s'au rupt din trunchiul acestei familii tinere şi ramificate, ca trei macedoneni, pentru marea răscumpărare a păcatelor Neamului românesc. Iancu, Ion şi Petre Caranica.

Eu voiu încerca aici, în cadrul acestei prezentări, numai pe Ion Caranica, prietenul şi camaradul meu din fragedă pruncie, a cărui pierdere o simt şi azi atât de dureros, ca un gol de neumplut în viaţa mea pământească.

L-am iubit pe Ianache — cum i se spunea în dialect — cu o dragoste sinceră şi profundă, mai mult decât frăţească. L-am iubit pentru amintirile comune şi dulcea din copilărie şi pentru năzbâtiile lui cele de mare, dar şi [illegible].

Nu găsesc un termen adecvat pentru a exprima fidel natura şi valoarea spirituală a relaţiunilor mele cu el.

Simt în acest moment de înlăcrimată reculegere şi de pioasă evocare a figurii lui dragi, că lipseşte echivalentul lingvistic al gradului de intimitate, care ne unea sufletele, dorurile, gândurile şi aspiraţiile comune, într'un mod absolut. Încât rupenea lui pământească a devenit o sfârşire pentru mine. Ianache mi-a fost mai mult decât un prieten, mai mult decât un camarad, mai mult decât un frate.

Simt că numai prin utilizarea gradului comparativ pot sugera oarecare aproximaţie profunzimea intimităţii dintre noi.

Dragostea noastră însă nu era fină, politică, [illegible] curge liniştită în [illegible].

Ci furtunoasă, [illegible] dură. Adesea aveam ciocniri [illegible] în discuţii. Nu rareori ajungeam până la ceartă, fără să ne mai vorbim o bucată de vreme. Pentru iarăşi să ne împăcăm — termenul este de altfel impropriu — fiindcă cea mai ştearsă urmă de supărare. În fond noi nu puteam fi niciodată supăraţi. Simţeam reciproc nevoia lipsa. Ciocnirile însă erau inevitabile.

Ianache era un temperament violent, energic, bătăios, în [illegible] neastâmpăr lăuntric.

Energia lui era continuă, [illegible] bruptă ca o cataractă.

Uitaţi-vă la figura lui aspră, fără a fi totuşi lipsită de nobleţe şi priviţi cum îi joacă în ochi [illegible] ochii lui vii şi incandescenţi [illegible] electrozii — neastâmpărul lăuntric. Mă strângeră şi acum fiorii acela revărsat ca un torent de [illegible] din privirile lui jucauşe, [illegible] locuri de comoară...

Ianache Caranica era un exemplar de rasă. Era plămădit din substanţă rară. Zămislit din [illegible]. Inteligenţă vie şi creatoare. Energie inepuizabilă. Putere de muncă uriaşă. Caracter de [illegible]. Sobru. Dârz. Impetuos. Sesiza orice împrejurare, oricât de [illegible]. Şi ştia să aplice adversarului [illegible] fără de graţie, în discuţie, [illegible] argumentul logicei de fier, [illegible] prin argumentul convingător decisiv al forţei.

Intransigent şi combativ, [illegible] tură de condotier. [illegible] vie. Nu cruţa pe nimeni. [illegible] prompt. Exigent faţă [illegible] faţă de sine şi faţă de toată [illegible]. Legionar desăvârşit. Supus, disciplinat, conştiincios. Peste [illegible] celaş. Fără meandre, fără [illegible] curi, fără ipostaze multiple [illegible] tradictorii. [illegible]. În viaţa privată ca şi în societate îşi [illegible] convingerile şi credinţele tran[illegible] mate în carne şi spirit, cu o [illegible] re fanatică. Nu desarma nici [illegible] celui mai redutabil adversar. [illegible] lui şi intransigenţa lui erau [illegible]. Isbea, cu orice risc, [illegible] chea, în puslama, în canalie [illegible] când era convins de superioritatea numerică a adversarului. [illegible] un fanatism dur şi masiv, [illegible] să urnească stânci din loc. [illegible] mintesc că odată s'a bătut singur cu trei [illegible], care înfruntau [illegible] rea studenţimii române la [illegible] terul luptelor şi sfâşierilor [illegible] continuă. Era setos de luptă. [illegible] ţa deschisă, bărbătească. [illegible] un leu.

În campania electorală din [illegible] a cutreerat în fruntea echipelor tot judeţul Caliacra. [illegible] Nu cunoştea oboseala. Pe [illegible] trecea, răscolea sufletele. Incendia minţile. Dinamiza cugetele. Galvaniza forţele înspre planurile. Fermenta spiritele. Disipa somnolenţa. Trezea răzvrătirea. Stârnea îndrăzneala. Zdrobea adversitatea.

Desfăşura o adevărată panică în jandarmerie. O combătea vehement — şi cu argumentul vorbei şi cu argumentul suveran al forţei. Căci era un agitator: cu cuvântul şi cu fapta.

Era potrivit ca statură. Dar drept, îndesat, pietros. Îţi inspira forţă, încredere, voinţă, fermitate. Nu cunoştea şovăiala. Nici frica.

În alegeri îşi lăsase barba a la „Balbo" şi toţi jandarmii din judeţ îl considerau „popă", urându-l, dar şi temându-l pentru groaza ce le-o inspira.

Văd şi acum limpede scena unei busculade îndrăzneţe cu forţele jandarmereşti şi poliţieneşti superioare, la intrarea pe strada principală a Bazargicului, a echipei în marş [illegible] prin judeţ, fruntea căreia se începea după un [illegible].

Cântecul izbucnea viforos din piepturile băeţilor. Bocancii sfărâmau spinarea străzii. Organele forţei publice parcă aleseseră înadins locul, în faţa prăvăliei jidanului Levi, ca să se dea un spectacol.

Comenzi scurte şi înţepate. Drumul barat. Somaţiile de rigoare, severe şi marţiale, să se oprească şi să înceteze cântecul. Să se împrăştie în linişte, unul câte unul, nu în formaţie militară. Trotuarele erau ticsite de bulgari şi turci curioşi să vadă desnodământul. Pe Ianache provocarea aceasta absurdă şi ilegală l-a umilit şi l-a [illegible]. Apreciază fulgerător situaţia şi dă ordin să fie sfărâmat barajul [illegible] din faţă. Zeci de revolvere şi de baionete s'au îndreptat atunci spre tâmpla şi spre pieptul lui.

Dar tot el a biruit. Şi zidul de baionete zăcea sdrobit la pământ. Puţin după această ruşinoasă înfrângere a forţei publice, mi-a mărturisit că a simţit prezenţa rece a morţii, când zeci de ţevi se aţintiseră spre tâmplele lui rebele, sfidându-le ameninţarea. Puţin a lipsit ca desnodământul să fie tragic.

Era conştient de primejdii, dar îi plăcea să înfrunte destinul. Practica cu frenezie orgolioasa lozincă fascistă: „oltre il destino!"

După epoca de eroism în alegeri, a sosit prigoana cu întregul ei cortegiu sinistru de suferinţe fizice şi morale. Cu hărţuieli şi urmăriri din partea autorităţilor locale. Ne-am refugiat amândoi în Bucureşti. Eu eram încă student veteran, el era licenţiat al Academiei Comerciale de doi ani. S'a gândit să-şi caute un serviciu pentru a-l servi de camuflaj şi spre a veni şi în ajutorul familiei numeroase şi supuse la privaţiuni. Eu am insistat mult pe lângă el să plece din Bucureşti, undeva, în provincie, într'un colţ necunoscut, obligându-mă a-l chema când va fi nevoie. În cele din urmă a găsit un serviciu de contabil la Concordia auriferă, la Pasconi, în judeţul Ciuc, nu departe de Sf. Gheorghe. După câteva luni, spre toamnă, a fost arestat şi adus sub escortă la Siguranţa Capitalei, de unde peste puţin i s'a dat drumul, negăsindu-i-se nici o vină. L-am revăzut şi l-am atras atenţia ca pe viitor să nu se mai lase prins, deoarece prigoana îmbrăca forme din ce în ce mai ample şi mai tiranice. Totodată ne temeam şi de anumite denunţuri pornite din judeţul Caliacra, unde lipsa lui era remarcată şi dădea de bănuit. Cu două săptămâni înainte de asasinarea Căpitanului ne-am întâlnit pentru ultima dată în Bucureşti.

În acest timp eu eram serios urmărit. L-am pus la curent cu situaţia internă şi am stabilit şi cifrul unei telegrame cu care urma să-l chem la Bucureşti, peste puţin, deoarece se hotărâse intrarea în stadiul decisiv al faptei. Era gata de jertfă oricând şi a insistat să nu-l neglijez. Ne-am despărţit cu speranţa că ne vom revedea peste puţin.

La 27 Noembrie pleacă o ilustrată din Bacău, unde se dusese să ridice un transport de dinamită pentru necesităţile întreprinderii.

Îmi aduc şi astăzi aminte că încheia textual, după obişnuinţele salutări, cu următoarele cuvinte: „Îţi urez succes în toate întreprinderile, bineînţeles şi cu concursul meu". Dar ghinionul ne-a zădărnicit crud toate planurile.

Peste câteva zile cad arestat şi expediat în lagărul Miercurea-Ciuc.

Mult timp n'am ştiut nimic despre Ianache. În lagărele care curgeau cu duiumul, mă uitam intrigat să-l descopăr şi pe el.

Dar nu se arăta. Şi-l fericeam că e liber. Abia târziu, prin Maiu, am primit un mandat poştal dela el şi pe cupon câteva rânduri mărunte şi înghesuite, copleşite de cel mai negru pesimism: „Mă gândesc cu groază că va mai trece mult timp până când ne vom vedea". Ce stranii presimţiri! Apoi a urmat o perioadă de tăcere inexplicabilă. Nu mă îndoesc că el continua să-mi scrie cu regularitate, dar cu aceeaşi zeloasă regularitate cenzura lagărului le azvârlea la coş, — aceasta fiind unul din perversele mijloace tactice pentru distrugerea nervilor şi sfârşirea conştiinţelor prizoniere. Târziu, după pedepsirea călăului sinistru şi degenerat, am aflat, dela un camarad adus în lagăr, vestea tragică a morţii lui Ianache.

Dragă Ianache, prietene Ianache, ce iad de chinuri fizice şi morale trebue să fi îndurat în noaptea fatală şi tenebroasă, când te-ai văzut pornit spre postul de jandarmi, unde în loc de declaraţie, te aşteptau lanţuri de mâini şi de picioare?

Şi câtă scârbă amară trebue să-ţi fi trezit perfidia şi laşitatea unei asemenea curse!... Dar totuşi ai avut în tine tăria necesară ca să accepţi cu seninătate moartea de martir, în care nu concepeai decât o moarte de erou, deslănţuit ca o vijelie într'un iureş năprasnic de supremă şi irezistibilă ofensivă. Cu siguranţă că te-ai gândit o clipă şi la mine, după cum şi eu m'am gândit la tine. Dar Providenţa nu mi-a dăruit harul sfinţeniei morţii tale.

Şi m'a învrednicit să străjuesc la căpătâiul jertfei tale sublime, smerit dar şi viforos, întru apărarea şi ferirea de orice mâini profanatoare a patrimoniului nostru sfânt...

Ion [illegible]

ETICA JERTFEI

Omul pe care-l dorim noi nu prezintă o realitate politică ci una etică.

Există o etică a iubirii o etică a datoriei indiscutabile şi o etică a selecţiunii umane, etica supraomului.

Vom refuza alte sisteme de etică ca de pildă, scepticismul minunat ca literatură, utilitarismul englez etica talmudică, sau eterna intrigă dintre viţelul de aur şi crucea lui Iisus, deoarece ele însăşi resping prin structura lor sensul etic al vieţii, etica fiind proectarea valorilor morale pe plan uman permanentizând astfel corespondenţa dintre cosmos şi metacosmos, dintre om şi Dumnezeu.

Din efuziunea celor trei atitudini morale menţionate la început şi ca o încoronare a frumuseţii lor, a rezultat, pare-se, etica noastră, a timpurilor ce ne încearcă, etica jertfei.

ETICA LEGIONARĂ, ETICA JERTFEI

Legiunea cere dragoste, cere să-ţi faci datoria fără şovăială fiindcă urmăreşte scoaterea la iveală a virtuţilor din noi.

Dragoste creştinească, indiscutabilitatea datoriei şi relevarea esenţelor noastre lăuntrice pe planul istoriei acestea sunt principiile noastre de conduită.

Departe de a fi teoretizate, aceste principii sunt îmbrăţişate spontan şi, după cum aţi văzut, foarte promt aplicate.

Aplicarea, traducerea în fapt a acestor trei fundamente morale legionare se chiamă, în termeni legionari, Jertfa.

Legiunea este, în acest sens, o viteloasă Sarmisegetusă în marş purificator, deacurmezişul morţii pentru marea taină a istoriei.

Legiunea se sacrifică deaceea birue.

Logica noastră în faţa vieţii este aceea de a birui şi fiindcă nu facem nici o distincţie între a birui şi a te jertfi, trăim în egală măsură sublimul biruinţii şi transfigurarea sacrificiului. Omul nu este o fiinţă izolată care ar trăi în virtutea unor legi biologice particulare.

Omul pentru noi este punctul de întâlnire între tradiţie şi ideal, între trecut şi orizont, este planul între ceeace a fost şi ceeace va trebui să fie; reprezintă sinteza unei lumi etice şi etnice în veci.

Deaceea nu ne jertfim pe noi ci urcarea virtuţilor din noi, fiindcă nu admirăm soarele când lenevează deasupra noastră, la amiază, ci când răsare şi mai ales când apune.

Atunci revarsă minunăţii, atunci ne cucereşte sufletul.

Se susţine că orice ideologie apune odată ce a triumfat.

Legiunea nu a triumfat încă.

Legiunea în ciuda acestor teorii, triumfă tocmai atunci când apune, când legionarii cad aruncaţi peste prăpăstii, aşezând acolo temelii de milenii pentru neamul nostru, pentru credinţa noastră.

Sacrificiul nostru are un aspect eroic dar şi unul mistic.

Porneşte nu numai din tendinţa de cavalerism medieval ci dintr'o nevoe interioară, din dragoste, dintr'o fericită nebunie.

Ne jertfim fiindcă o dorim, fiindcă trebuie.

Numai astfel putem atinge înălţimea morală a gestului marelui rege dac, Căpitanul începuturilor noastre.

Iată de ce încoronăm prin sacrificiu etica iubirii, a datoriei.

Noi vrem să atingem culmi ca să putem cuceri cerul.

Străbunii şi martirii noştri ne-au lăsat porunci aspre.

LE VOM ÎNDEPLINI.

TEOHAR MIHADAŞ